



Δερματοσκοπικά χαρακτηριστικά προγνωστικά επιθετικών βασικοκυτταρικών καρκινωμάτων (ΒΚΚ)

Θεοδοσία Γκεντσίδα¹, Ελένη Στεφάνου¹, Στυλιανή Σακελλαροπούλου¹, Μαρία Δαβίτη¹, Πολυχρονία Ευτυχίδου¹, Ανδρέας Μουτσούδης¹, Βλάσιος Ελευθεριάδης¹, Ευστράτιος Βακιρλής¹, Έλενα Σωτηρίου¹, Δημήτριος Ιωαννίδης¹, Αιμίλιος Λάλλας¹

1. Ά Δερματολογική Κλινική, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ΝΑΔΝΘ




Σκοπός: Το βασικοκυτταρικό καρκίνωμα αποτελεί συχνό κακοήθη όγκο του δέρματος και σχετίζεται κυρίως με την έκθεση στην ηλιακή ακτινοβολία και την αύξηση της ηλικίας. Παρότι μεγαλώνει σχετικά αργά και έχει χαμηλό μεταστατικό δυναμικό, μπορεί να εξελιχθεί σε τοπικά διηθητικό καταστρέφοντας του γύρω ιστούς.⁽¹⁾ Ωστόσο, δεν έχει ακόμα αποσαφηνιστεί ποια χαρακτηριστικά του όγκου μπορούν να το προβλέψουν αυτό. Τα δερματοσκοπικά κριτήρια του ΒΚΚ έχουν μελετηθεί διεξοδικά και διευκολύνουν την κλινική του διάγνωση.^{(2),(3)} Σκοπός αυτής της μελέτης είναι να διερευνήσει εάν υπάρχουν συγκεκριμένα δερματοσκοπικά κριτήρια που σχετίζονται με την πρόγνωση του όγκου αυτού, όσον αφορά την εξέλιξη, την επιθετικότητα και την τοπική υποτροπή.



Υλικά και Μέθοδοι: Πραγματοποιήθηκε αναδρομική μελέτη σε δύο τριτοβάθμια Δερματολογικά Κέντρα σε Ελλάδα και Ιταλία. Συμπεριλήφθησαν προχωρημένα ΒΚΚ που αντιμετωπίστηκαν με vismodegib, καθώς κρίθηκαν μη χειρουργήσιμα.^{(4),(5)} Ως ομάδα ελέγχου χρησιμοποιήθηκε ένα σύνολο πλήρως αφαιρεθέντων, μη επιθετικών ΒΚΚ. Καταγράφησαν η ηλικία, το φύλο, η εντόπιση και ο ιστολογικός υπότυπος. Δύο ανεξάρτητοι ερευνητές αξιολόγησαν τις δερματοσκοπικές εικόνες για την παρουσία μελάγχρωσης, εξέλκωσης, θυλακικών βυσμάτων, μάζας κερατίνης και αγγείων. Υπολογίστηκαν οι απόλυτες συχνότητες και οι δερματοσκοπικοί προγνωστικοί παράγοντες μελετήθηκαν βάσει μονοπαραγοντικών και πολυπαραγοντικών μοντέλων.

Αποτελέσματα: Στη μελέτη συμπεριλήφθησαν 193 προχωρημένα και 297 μη προχωρημένα ΒΚΚ. Η πολυπαραγοντική ανάλυση κατέδειξε ότι το άρρεν φύλο ήταν σημαντικά συχνότερο στην ομάδα των προχωρημένων ΒΚΚ (OR= 1.58, $p < 0.03$), όπως επίσης και η παρουσία μάζας κερατίνης (OR=4,76, $P < 0.001$). Η εντόπιση του όγκου στον κορμό και η παρουσία μελάγχρωσης σε ποσοστό 51%-100% ήταν συχνότερη στα μη προχωρημένα ΒΚΚ (OR=2.09, $P < 0.001$ and OR=2.69, $P < 0.008$ αντίστοιχα).

		Vismo (%)	Control (%)	p
sex	male	130 (67.4)	158 (53.2)	0,002
	female	63 (32.6)	139 (46.8)	
location	head/neck	137 (71)	160 (53.3)	0,001
	trunk	49 (25.4)	128 (42.7)	
	upper ext	0 (0)	9 (3)	
	lower ext	7 (3.6)	3 (1)	
histologic subtype	superficial	1 (0.5)	0 (0)	0,001
	nodular	180 (93.3)	248 (82.6)	
	basosquamous	4 (2.1)	0 (0)	
	morphea	0 (0)	7 (2.2)	
	infiltrative	7 (3.6)	29 (10)	
	micronodular	1 (0.5)	16 (5.2)	
pigmentation	0	108 (56)	123 (41)	0,001
	1-50	72 (37.3)	133 (44.3)	
	51-100	13 (6.7)	44 (14.7)	
ulceration/erosion	yes	110 (57)	174 (58)	-
	no	83 (43)	126 (42)	
vessels	yes	166 (86)	225 (75)	0,003
	no	27 (14)	75 (25)	
follicular plugs	yes	47 (24.4)	17 (5.7)	0,001
	no	146 (75.6)	283 (94.3)	
scale/masses	yes	80 (41.5)	124 (41.3)	-
	no	113 (58.5)	176 (58.7)	



Συμπέρασμα: Τα αποτελέσματα της μελέτης καταδεικνύουν ότι η παρουσία συγκεκριμένων επιδημιολογικών, κλινικών και δερματοσκοπικών κριτηρίων σχετίζονται με προχωρημένα ΒΚΚ και θα μπορούσαν να αποτελέσουν πολύτιμα εργαλεία στην πρώιμη διάγνωση των όγκων με βιολογικό δυναμικό για σημαντική αύξηση μεγέθους.

1. Tanese K. Diagnosis and Management of Basal Cell Carcinoma. *Curr Treat Options Oncol*. 2019 Feb 11;20(2):13.
2. Álvarez-Salafranca M, Ara M, Zaballos P. Dermoscopy in Basal Cell Carcinoma: An Updated Review. *Actas Dermosifiliogr (Engl Ed)*. 2021 Apr;112(4):330-338.
3. Wozniak-Rito A, Zalaudek I, Rudnicka L. Dermoscopy of basal cell carcinoma. *Clin Exp Dermatol*. 2018 Apr;43(3):241-247.
4. Dummer R, Ascierto PA, Basset-Seguin N, Dréno B, Garbe C, Gutzmer R, Hauschild A, Krattinger R, Lear JT, Malvey J, Schadendorf D, Grob JJ. Sonidegib and vismodegib in the treatment of patients with locally advanced basal cell carcinoma: a joint expert opinion. *J Eur Acad Dermatol Venereol*. 2020 Sep;34(9):1944-1956
5. Frampton JE, Basset-Séguin N. Vismodegib: A Review in Advanced Basal Cell Carcinoma. *Drugs*. 2018 Jul;78(11):1145-1156.